

Nro. 6.

**A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Indúlt Bétsből, Kedden Julius 19 ik napján
1803-ik esztendőben.*

Német Ország.

Lauenburg, Jul. 6-dikán. Azért, hogy a' Frantziáktól, seregeinknek egy betsületes Capitulatziót ki tsikorhassunk, minden készülteket megtettünk vala, hogy az ő hozzánk való általjöveleteket meg-gátolhassuk. Egész táborunk az Albis partján állott fegyverben, 's a' partot ágyukkal rakott Battériák fedezték. A' szükséges helyekre fegyveres csoportok állottak ki, az élésházak megtöltettek, az ágyuk a' kisütésre készen állottak, 's több e' félek; egy szóval a' város az ostrom alá már egészzen készen vala: midön tegnap délután, az az örvendetes hír, hogy a' Capitulatzió szerentsésen tökellestességre ment légyen, minden hadi készül-

teinket egyszerre félbe szakasztá. A' Capitulátziót egész formájában még nem láttuk : tsak annyit tudunk, hogy a' Hannoverai sereg le teszi fegyvereit, a' katonaság széljel oszlik, és a' Frantziák ellen ezen háboruban nem tsatázhat.

Frantzia Respublika.

Páris, Jul. 3-dikán. Az Ekklesiái dolgokra ügyelő Minister Portalis, előre egy útasító rendelést küldött el azon városokban lévő Püspökökhöz, a' hol Bonaparte Brükszel felé kereftül utazik, a' melly útasítás summásau ezeket foglalja magában: — „Az Első Konzúl Belgium felé folytatja útját. A' nemzet' fejéhez, 's a' vallás helyreállítójához, igen nagy tiszteletet, szeretetet, és háládatosságot mutatni, nem lehet. Tehát minden városokban, a' hol Püspök találtatik, ez, az alatta lévő pap-sággal egygyütt, a' város' kapujáig ki megy eleibe, néki a' kereftet a' megtsokolásra oda tartja, onnét ötöt egy kárpit (menyegzet) alatt a' fő templomba késéri, 's ezen énekre: Ime, küldöm az én angyalomat, a' ki előtted utat készítsen, &c, rá kezd. A' templom' ajtajában oda tartja néki a' szentelt vizet, a' Konzúl pedig a' szentelöt az újával megilletvén, magára kereftet vét. Azutan a' Konzúlnénak 's a' több késéroknek is oda tartatik a' szentelt víz. Végezetre a' Konzúl a' nagy Oltár előtt egy menyegzet alatt térdre esvén, a' Püspök bal felől az Oltárra megy. 's fel fedezett fővel, így könyörög: Uram, tartsd-meg Napoleont, a' mi Első Konzulunkat, &c. A' ceremoniát T e D e u m éneklés rekerfzti-be.

„Nem kell himni (így ír Amiensből egy valaki) hogy az újságírók elég érzékenységgel elő adhatnák az ide való lakosoknak azon magokon kívül

való rágadtatásokat, a' mellyel az Első Konzúlt fogadták. Itt van tsak egy példa reá: Egy gazdag kereskedőnek 17 ezrtendős igen szép leánya, be megyen szüleivel egygyütt egy fabrikába, a' hova már várták a' Konzúlt. A' leány már előre alig tudta tartóztani magát örömeiben. Egyfzer meg érkezik a' Konzúl — a' leány nem hír magával — mások sem birnak véle — a' Konzulhoz szalad, örvendező, sirással a' lábaira esik, 's meg ölelvén, mind addig asztatta könyve' arjával, míg a' Konzúl fel nem emelte, 's igen kedves nyájaskodásai által nagy felindulását tsendesíteni kívánta, de a' mély által még jobban még illette és nagyobb siralomra iddította az ártatlant. A' Konzúlné is izemlélője vólt az egész érzékeny játéknak, 's nem tsak hogy igen kedvesen enyelgett a' leánnyal, hanem más nap a' férjje' brillántal igen gazdagon kirakott képét ajándékba küldötte néki.

Boulogne, Jul. 1-ső napján: Az Első Konzúl tegnap estvéli 11 órakor ide érkezett, és ágyuk' dörgése által fogadtatott. Ma hajnalban 3 órakor, midőn még mások tsendes álomban lettek volna, ő már néhány tiztektől késértetvén, a' kikötőhely' megvisgálásában foglalatoskodott. A' többek közt azt tselekédte, hogy 6 Ffrántzja és 5 Spanyol Schalupokat (kisdéd hajókat) a' kikötőhely' eleibe ki-küldvén, külömbkülömb féle fordulásokat tétetett maga előtt vélek. Hanem az nap délután még jobb alkalmatossága vólt magát ezen Schalupok' gyakorlottságok felől magát meggyőzni, minthogy 3 Anglus Frégatok ezeket megtamadván, a' izemei előtt meg-verekédtek vélek: hanem, mitsoda kimenetellel, még nem tudhatni.

Dünkirchen, Jun. 26-dikán. Az a' hír

szárnyal, hogy három, t. i. St. Omer körül 100 ezer, Cherbourgúl 60 ezer, Holláudiában 40 ezer emberekből álló tábor fogna, haladék nélkül öszsze gyülekezni. — Brűszszelből írják, hogy a' Hadi Minifter és a' Státus-Tanátsnak azon része, a' mellynek kormányozása alatt a' tengeri dolgok vannak, ide várattatván, azt hozzák ki némelyekbelölle, hogy az Anglia ellen intéztetett expedi-tziót illető projektomnak sok környűlállásai ki nyilatkozhatnak az Első Konzűlnak Brűszszelben leendő tartozkodása alatt, a' mellyeket még ma vastag homály fedez.

Olasz Ország.

Génua, Jun. 25 dikén. — Fr. Országának Délre fekvő tartományából új seregek indultak be Olasz ország felé, az ott táborozó Fr. seregek számának kipótolására. Midön mind helyben lesznek ezenseregek, 110—120 ezer emberekből fognak állani, és három főbb táborokat formálnak. Az egygyik Piemontban a' Gen. Dupont vezérlése alatt leszen, mint tartalék sereg, 's arra is vigyázni fog, hogy az ott magokat még máig is nyakran mutogató haramiák, az úgy nevezett Barbetek, zabolán tartódjanak, 's a' jó rendet semmi féle nyúghatat-lankodók meg ne rontsák. A' másik a' tulajdon képpen való Olasz országi tábor, a' mely mostanában valami 50 ezer emberekből áll, és kü-lömbkülömb apró tsoportokban, Liguriát, Hetru-riát, 's a' régi Lombardia tartományait tartja el-foglalva. A' harmadik az, a' melly egy idő óta a' Gen. St. Cyr vezérlése alatt a' Nápolyi kikö-tőhelyek felé folytatja útját. Ennek neve, Szem-mel-tartó (Observations) tábor, 's ennek száma is 50 ezerre fog pótoltatni. Hanem e' nem mind Fran-

tziákból áll; az Olasz Respublika fegyveresei is ezek között vannak.

Ma y l a n d, Jun. 27-dikén. — Az a' nemzeti innep, melyről irtuk, hogy minden esztendőnként nagy pompával fog itt celebráltatni, még itt soha nem láttatott ceremoniával mene tegnap véghez. A' Vice Elölülő, paradírozó katonaság között, és minden itt lévő, Olasz és Frantzia Generálisoktól késértetvé, 11 órakor be ment a' fő templomba. A' jobbjá felől vólt fő vezér Gen. Murat. Templom után az Országlószék' házában, 40 férjhez-menendő leányoknak osztottak menyasszonyi ajándékokat, a' kik minyájan hazatartalmazóknak, tiszteteknek, altiszteteknek, és önként-vállalkozott köz-embereknek gyermekeik vóltak. Dél után minden közönséges kertek' ajtai megnyitattak, a' melyek külömbkülömbféle oltárokkal, álló-képekkel, és emlékezet oszlopokkal vóltak ezen alkalmatosságra felékesítetve. Itt a' fák között, külömbkülömb el esett vitézek' tiszteletire emeltetett mauzoleumok — amott égy alkotmány, a' melyen külömbkülömb győzedelmi tzimerek, 's ezek között a' Győzedelem' állóképe, a' ki a' Bonaparte nevet irta fel egy oszlopra — másutt ismét a' Fr. és Olasz Respublikák, úgy ábrázoltatva, mint a' kik egymással kezét tsapnak — 's több e' félék fzepléltettek. A' Bonaparte piatzának nevezetű piatzon vólt kézzitette egy Circus, a' Caracalla vagy Maximinus circussaik formájára, melynek kerületében, bajvivások, lovakkal való pályafutások, &c, estek, 's a' győzedelmeseknek kofzok és egyéb jutalmak osztattak. Az azon estvéli théátromon való játék, egészszén a' Bonaparte virtussainak, 's nevezetes expeditzióinak emlegette-

tésekből állott, 's a' játékot ugyan azon theatromon ingyen való bál követte. A' város meg volt világosítva. — A' rekrutázás azonközben tüzesen foly, 's az Olafz és úgy nevezett Lengyel katonatsoportok, egymásután takarodnak a' St. Cyr' vezérlése alatt lévő sereg felé.

R o m a , Junius 25-ikén. — Gen. St. Cyr , négy nemzet-béli tisztektől kísértetvén , 22-dikben ide érkezett, 's az nap a' Fr. Követnél Cacault polgárnál, tegnap előtt pedig a' Pápa Status-Titoknokjánál Cardinális Consalvinál ebédelt.

N á p o l y , Jun. 21-ik napján. — Lord Elliot, mint az Anglus udvar' Követje, a' múlttsötörtökön meg érkezett ide egy Fregáton, 's mingyár más nap be-köszönő audentziára ment a' Királyhoz. Útjában el fogott egy Fr. kisdud hajót, a' melly leg alább 400 ezer forintokat érő teréssel, és Athene béli igen betses ritkaságokkal vezetett Konstantzinápolyból haza felé. — Hogy magát Nápoly várossát is a' magok őrizetek alá akarnák venni a' Fr. seregek, nem mutatják a' környülállások. — Jeles megjegyzés a' Párisi és Nápolyi levelekről, hogy amazok, még a' Moniteur is, mind erőssítik, ezek pedig még ma is tagadják, azt, hogy Malthában nagy pestis kegyetlenkedne.

Nagy Britannia.

L o n d o n . — Parlamentomi dolgok. — Alsó Ház. — Folytatása a' közelébbi M. Kurirban félbe szakadott beszédnek, mellyel a' Hadi Minister a' siető, és leg hathatósbabb hadi készületeket javasolja: — „

„Hogy miben álljon ezen különös embernek egész plánuma, meg mondám; hogy plánumának

végrehajthatását mitsoda fundamentomon reméllje, ezt most vizsgálni nem akarom. A' mi engem' illet, meg nem foghatom, hogy egy józan okossággal felruházott teremtés, miként táplálhatja magát ilyen reménséggel, a' melly még az érzékenységekkel is ellenkezik. Egész plánuma, az ő megbántatott kevélységének, és egy olyan ember' elmejének szüleménye, kinek szemei előtt az üres ditsőfégnél és felemelkedett fényességnél egyéb soha nem forog. Azonközben, bár mi nagyra vágyó és a' józon okossággal ellenkező módon járjon is az Első Konzúl ezze; bár mi lehetlen legyen is az ő tzelozásának beteljesedése; és bár mely meggyőződöttek léheflünk is a' felöl, hogy az ellenség' próbatétele, néki sokkal veszedelmesebb fog lenni, mint nekünk: tsakugyan mind ezek mellett is nem kevésbé szükséges az, hogy magunkat egy leg nagyravágyóbb embernek, régulatlan, erőszakos, és tsak egy szempillantattól függő vakmerő plánuma, 's azon katonai furiának (forró nyavalyához hasonlító magán kívül-valóságnak) a' melynek vezérlése alatt mostanában véghetetlen hadi erő van, paroxismusai ellen, készen tartsuk, és vigyázzunk. Midön halljuk, hogy a' reánk való rohanás' alkalmatosságával egygyik ellenséges hajós sereget a' másik fogja késérni, 's hogy egygyik sereg a' másikat nyomban fogná követni: szükséges, hogy készen legyünk. Midön még e' féléket is hallunk, hogy az ellenségnek hozzánk való kifzállása, meg-töiténhető dolog: szükséges képpen, minden esethez hozzá kell készülnünk. Hogy néhány ezer ember partjainkra kifzállhat, 's azokat most azokkal az ifzonyuságokkal elborithatja, a' mellyektől már rég-olta megöltalmaztattak, bi-

zonyos dolog. Kötelességünk tehát, hogy az ilyen vakmerő próbának, ha szintén végezetre hasznunkra fogna is az válni, tárgyául ne engedjük kitéteződni magunkat. Minden némű elővigyazással vegyük eleit az e'féle történeteknek. A' plánom, mely szerént hadi erőnknek nagyobbítását javaslom, ez: Egy 40—50 ezer emberekből álló tartalék sereget kell formálnunk. Szárazon való erőnk soha nem vólt tengeri erőnkhez mérseklett, a' mely a' föld golyobiffán lévő minden tengeri erőt feljül halad. Annyi számú embert kell öfzsze gyűjtenünk, a' mennyi hazánk' védelmezésére szükséges, meg pedig a' leg nagyobb siettséggel. Ezen tartalék sereg' szolgálatjának, az egygyesült Nagy Britanniai birodalom' (t. i. Anglia', Skotzia', és Irlandia) minden részeire, sőt a' Kanálisban lévő Jersey és Guernsey szigetekre is, ki kell terjedni. A' 18—45 esztendő's emberek között kell ezen tartalék seregnek sors vonás által öfzsze szedettetni, a' melly a' militzia (provintziális, vagy vidéki katonaság) gyűjtésnek közönséges módja. Tsak az Universitás bélieket, a' Clérust, Prédikátorokat, a' hajó-építőműhelyekben dolgozó mesterembereket, és az olyan szegény embereket, a' kiknek tíz esztendő'snél idősebb és igaz ágyból származott fiok van, kell ki venni. Vidéki seregeinknek mostani száma 48,963. Ide tartozik egy 24,000 emberekből álló pótoló sereg. Ha ezekhez azon 40—50 ezer embereket hozzájuk adjuk, a' kiknek öfzsze gyűjtetésekét mostan javaslom, 112 ezer emberekből fog, a' réguláris katonaság és az önként vállalkozók seregeiken kívül, a' hazánkat az ellenség kiszállása ellen a' partokon védelmezni fogó erő állani. Az önként-vállalkozók' seregét a' mostani

környülállások között el nem mellőzhetjük, midőn olyan dolog forog kérdésben, a' mellynek minden igaz Anglus' szemei előtt betsesnek kell lenni. A' III-ik Wilhelmus idejében hat hetek alatt az önként-vállalkozottaknak 30 Batalionnyaik állottak ki. Ma sem lelkesíti hazánkfiait kevesebb hazafi buzgóság, tsak elevenitteflék. El fog jöni az idő, hogy meg vizsgálunk és más lábra állítatunk kellett egész hadi erőnket: hanem, a' mi a' jelen lévő időt illeti, úgy itélek, hogy a' töllem javasoltatott eszközök nem tsak hazánk' védelmezésére, hanem arra is elégségesek, hogy a' Fr. Országlólszéknek, vagy inkább a' Fr. Ország' minden-ható Első Konzuljának megmútathassuk, hogy a' mi hazánk nem áll olyan gyenge és szegény fundamentomon, mint véle elhitették. Meg fogjuk mi azt néki mútatni, hogy van módunk az ő megsebesíthető részeinek meg sebesítésekre: mert néki is vannak meg sebesíthető részei: Altal fogja ő azt nem soká látni, hogy mikor véllünk hadakozik, nem tsak azt kell szemei előtt forgatni, hogy nekünk árthasson: hanem hogy magát országának belső részein is védelmezze, 's önnön bátorságáról is gondolkozzék."

W i n d h a m. — „A' javasoltatott eszközök (úgy mond) nem elégségesek. Abban magam is egygyet értek, hogy új időben élünk, és nagy veszedelmek fenyegeinek. Én is úgy itélek, hogy ma nem alkalmaztathatjuk magunkat a' régi időkhöz: sőt oly igen hiszem ezt, hogy elkerülhetetlenek tartom veszedelmünket, ha tsak a' mostani időhöz alkalmaztatott eszközöket nem veszünk elő. Leg nagyobb ellenvetésem pedig, a' melyre nézve a' Minisfirtől javasoltatott eszközöket helybe

nem hagyhatom, ez, hogy azok a' régi idökhöz vannak alkalmaztatva. Vidéki katonáinkat sorsvonás által szedjük ugyan, 's az ő seregek még is béren fogadott emberekből áll; melyből az a' rosz következik, hogy azok, a' kiket a' sors ér, nagy bért fizetven magok helyett, özsze szedig és elvonnyák a' regularis katonák közzül azokat, a' kiknek ezek között kellene szolgálni. Nem azt mondom, hogy a' kit a' sors ér, a' mind maga szolgáljon a' vidéki seregekben, ekkor képtelenséget kívánnék: tsak azt mondam, hogy ha valakit a' sors üt, és maga személyesen kiállani nem akar, ne legyen szabadsága mást fogadni maga helyet, hanem tartozzék bizonyos summát az Országlószék' kasszájába fizetni, és e' fogadjon azon summán olyan embert, a' kit a' reguláris katonák közzé adhasson. A' vidéki katonaság soha nem érhet a' reguláris katonasággal. Jó katona nem lehet valaki, ha tsak minden egyéb özszekeöttetödéstől el nem szakasztotta magát, és, hogy a' tengeri katonáknak egy kifejezésekkel éljek, ha tsak mintegy a' tenger vize fenekére le nem merült. A' mi három féle fegyveres erőnek, a' szóknak három féle, t. i. férjfi, aszszony, és közös (masculinum, femininum, és neutrum) nemeihez hasonlíthatom; reguláris katonáinkat a' férjfi, a' vidékieket az aszszony, és az önként-vállalkozókat a' harmadik nemüekkel tévén egy rangba, annyiban, a' mennyiben azok leg többet, a' második rendbeliek már nem annyit, a' harmadik rend béliek pedig leg kevesebbet érnek. Nem látom által, hogy mi okon nem akarjuk az első számát nevelni. Fontóljuk-meg, hogy mi képpen akadályoztathatjuk-meg leg bizonyosabban az ellenség' kifzállását. Vide.

ki katonáink ki lesznek vidéknek partjainak bizonyos szegeletére rendeltetve, a' mellyet védelmezni köteleztetnek. Fel teszem, hogy egy olyan szegeleten szálljon ki 100 ezer emberekből álló ellenséges sereg, a' mellynek vizsgálva verésére, a' Londoni számos vidéki-katonaság, ha jól vezéreltetik, elégséges lesz. De kiszálhat valamely helyen oly nagy számmal is, a' hol egyszeriben nem állithatunk éppen oly nagy számú sereget eleibe. Azt se felejtjük el, hogy a' szám sem mindenkör tehet bizonyossá a' dolog' jó kimenetele felől. Sok példa van, hogy egy erősségnek elfoglaltatása, egy egész országnak elveszését maga után vonta. Hannovera, a' maga népének számára nézve, három annyi sereget semmivé tehetett volna, mint a' Mortier vezérlése alatt lévő: még is meghódolt, 's minden tulajdona, törvénye és Konstitúciója mellől elallott ezen ország. Tehetnénk mi olyan változást nállunk, hogy azután az ellenség beütésétől semmit nem tarthatnánk, ha arra az állapotra nem juttattak volna Ministereink, hogy egy ellenséges seregnek látogatásunkra való megjelenésétől egy szempillantatig is bátrak ne lehessünk; és ha azt az időt el nem értük volna, hogy akár mely eszközöket el kelljen fogadnunk, mint-hogy valami, tsakugyan most is jobb, mint semmi. Nem javasalhatok én mostani környúlállásainkra nézve annál jobbat, minthogy az egész népet, in m a s s a, oltóztóztessük fegyverbe; hogy az egész népet a' valóságos katonai munkában, úgy mint a' golyobissal való lövöldözésben, gyakoroltassuk: minthogy így, nem tsak reguláris katonáink, hanem fegyveres parasztjaink is dolgot fognak adni az ellenségnek. Az ilyen katonaságtól nem ki-

vánnék én semmi forma ruha béli ékefféget, semmi marsch és contra-marsch béli, semmi jobbra-vigyázás és balra-nézés béli tudománt. Igen mélyen bele botsátkoztak az Anglus seregek ezekben az apróságokba. Azon ditsőfféges időkben, midőn Marlborough Hertzeg alatt ütközeteket nyertünk, nem tartottuk oly fontos dolognak, azt, hogy a' jobb vagy bal lábával tegyék-é katonáink az első lépést. A' régi Frantziák is meg vetették ezen tsekélységet. A' mostaniak pedig a' régieket követik. Meg engedem, hogy Ministereink sokat fáradoznak a' haza védelmezésében: tsakhogy nagy titokban tartják, a' mit tsinálnak. Bonaparte is így tesz, és talám őtet követik Ministereink. Hanem a' mi állapotunk sokat különböz a' Frantziákétól: a' titkolódás szükséges a' tamadónak, hanem, nem jó annak, a' kit meg-tamadnak. A' titkolódás által meg nem tartjuk a' hazát, mint-hogy e' végre az egész népet fel kell fegyverkeztetnünk. Ha az egész nép véghez vízsi, a' mivel tartozik, félelem nélkül szemlélem az ellenségnek minden fenyegetődzéseit: hanem, hogy a' nép véghez vigye kötelefféget, szükséges, hogy Ministereink se mulassák-el a' magokét.

T u d ó s í t á s.

Szabad Kir. Győr várossában, a' Tek. Káptalan dombján, a' Kufztodialis Kánonok házban, a' jövő Augustus hónap 1 - ső és következő napjain, a' szokott órákon, különbféle jószágok, úgy-mint több-órága Apáturi arany lántzos keresztek, különbféle horozájok tartozó gyűrűk, arany, ezüst függő, zsebbe való órák, más ezüst szerek, a' leg-hiresebb mesterektől feftett, résett képek, szines, fejér, asztal ruhák, lázi eszközök, porcellán, 's

üveg edények, tükrök, és számos ingó házi bútorok, kótya vetye által, a' kész pénz felosztásuknak el fognak adatni, melyre minden úri vevők meghívattatnak. Költ N. Győrben, Julius 10-ikén, 1803-ik esztend.

* * *

Georgikon Institutumban jövő Augustus hónapnak végével el üresülendő két Practicansi Stipendiumokról szóló Magyar Hirdetmény.

Keszthelyen, Nemes Zala Vérmegyében helyezett Mező-Városban Georgikon nevezet alatt felállított Gazdasági foglalatosságot tárgyazó majorban, e' most folyó 1803-ik esztendőbeli jövő Augustus hónapnak végezetével két Stipendiumok üressen fognak maradni, mellyeknek elnyerésére alkalmasok lévén, a' nevezett Georgikon' részéről minden ollyas Ifiaknak, kiknek az említett Stipendiumoknak megnyerésére, 's ennél fogva a' gazdaság meg tanulására 's abban szerzett tudományok után gazdasági tiztségre kedvek volna, jelentetik, hogy magokat következő September, és October hónapokban a' Georgikonbéli Előjáróknál személyesen jelentsék be. A' gazdaságot tanuló illyes ifjában, akármely vallásu, születésü, vagy Nemzetbéli legyen is ő, meg kívánandó tulajdonságok ezek: hogy ő a' Filozofát vagy legalább az alsóbb hat Deák Oskolákat jól el végezte, Deák, Magyar, és Német nyelveken írjon, és beszéljen, elvégezett tanulásárúl, 's jó maga viselkedéséről hiteles bizonyosság - és ajánló - levelet mutasson; végre ép, és egészséges testü legyen. E' szerént azon két ifjaknak, a' kik az elüresülendő Stipendiumoknak elnyerésekre alkalmasoknak fognak találtatni, élelmére, és ruházatjára (szabad

szálláson, fűttésen, és gyertyán kívül) első esztendőre 100, a' másodikra 120, a' harmadikra 150 forint adattatik, 's egyfzersmind arról, ha az három esztendőt, a' meddig tudniillik a' Cursus szokott tartani, ditséretes elő-menettel el végezéndik, hogy gazdasági tiztségre emeltetnek, bizonyossá tétetnek.

Minden egyéb ifjaknak is, a' kik akár önnön költségeken, akár más jóltevők, vagy attyokfiai segedelmével; a' Georgikonban tanittandó, gazdaságbéli, Mathematica, és Physico-Veterinai Tudományokat tanulni, 's magokat a' külső gazdaságbéli tárgyakban is gyakorolni akarják, valamint eddig, úgy ez után is (a' Georgikonbéli Előjárónál még teendő bėjelentés után) mind ezekre való bėjáras, 's kinekkinek tizeljához képest válaftandó Tudományoknak hallása, melyek így egy esztendő alatt is könnyen elvégeződhetnek; minden fizetés nélkül szabad lészzen; tsupán azon kötelezéssel; hogy magokat a' Georgikon' törvényeihez, és rendtartásihoz alkalmaztassák, 's mind privatim, mind publice tartatni szokott exámeneknek alá-vessék.

A' tárgyak, melyek az említett Gazdasági Majorban elő adatnak, e' következendők, u. m.

A' G a z d a s á g b é l i C u r s u s b a n:

1. Élet, Takarmány, Kertivetemény, Kereskedésre, 's fel dolgozásra való Plánta, Gyümöltsfa, Szőlő, és Erdő miveles, Ló, Szarvas marha, Birka, s. v. Disznó, Selyem bogár, Méh, Szárnyas baromfi tenyészterés, Vadászat, és Halászat.

2. Mind ezek körül elő forduló mesterlégek, avagy Technologia, azokkal való gazdálkodás; p. o. Pálinka égetés, serfőzés, mélzégetés téglavetés, marna hizlalás, bor, és etzet készítés s. a. t.

3. Falusi politziabéli rendtartások, a' marhadóge, tűzi veszedelmek, fának meg kéméllése körül s. a. t.

A' Mathematicus Cursusban.

1. Számvetés az ép számokban; a' közönséges és tizedes darab számok; Ratio, Proportio, Arany, Társaság' és kamat, vagy Interes Regulája; pénz váltás, a' nyereségnek, vagy kárnak számolása; Tserélés, a' pénzel való kereskedés, Algebrának fundamentomi, Geometria Theoretica, és ennek három részei, u, m: Eutimetria, Planimetria, és Stereometria, a' Conica sectiók.

2. Trigometria plana, a' practica Geometriával; Mechanica, és Hydrotechnia.

3. A' Városi és paraszti építés mestersége, Gazdaságbéli, és kettős számadás módja, és számvevés mestersége.

Egyfzersmind ezek mellett a' földmérés, és építésbéli rajzolás.

A' Physico-Veterinarii Cursusban.

1. Közönséges Természeti Historia, a' Plántáknak Physiologiájával, vagy is inkább a' Phytonomiával együtt: gazdaságbeli Mineralogia, kivált Lithologia; Zoologia; és a' nyáron Botanika, Fűvész ki jarásokkal egybe kötve.

2. A' Gazdaság' Tudományához alkalmaztatott Physika és Chemia; továbbá az Állatoknak Anatómiája, Physiologiája, és Pathologiája.

3. Pharmatzia, Materia medica, vagy az Orvosi szerekről való tudomány, és a' Therapia; mellyekkel a' Veterináriabéli, vagy is az Állatok orvoslását tárgyazó Cursus elvégeztetvén, megtanítanak, az Orvosi Politziának, az Anthropologiának, és a' Diézetikának fő tzikkelyei.

Jelentés.

Sokan tudakozták tőlünk a' két Hazából; hogy miben legyen már a' Magyar Német és Német Magyar Lexicon, mikorra készül el? 's a' t. Ennek végire járván, kívánjuk Erdemes Olvasóinkat tudósítani: hogy annak nyomtatása Februáriustól fogva folyton foly, a' mióta szünet nélkül két szedő dolgozik benne, és ennél több nem is dolgozhatnak. De minthogy az ilyen Munka lassú, úgy hogy a' sebes szedő is alig szedhet hetenként egy árkusnál valamitskével többet, még eddig csak 31 árkus jöhetett ki; a' correcturával vagy jobbitgatással is igen sok idő telik; ezenkívül az Erd. Kiadó megváltoztatván szándékát, már most egész kiterjedésében adja ki a' Lexiconját, semmit ki nem hagyván abból, mellynek tehát a' nagysága két annyival is felyül haladja az ígért Lexicon nagyságát: és így, egyedül a' lehetetlenség az oka, hogy a' Lexiconnak valamely része az előre meghatározott időre el nem készülhetett.

Most a' Német Magyar rész nyomtattatik, és mihelyt ezen Résznek első szakalza, melly az M. betűig megy, 's mintegy 40 árkusra szaporodik, elkészült, azonnal leküldetik, és mi is jelentéft fogunk rólla tenni.

A' Munkáról azt állíthatjuk, hogy az a' nyomtatásbéli szépségére nézve, a' legszebb Lexiconokkal is vetekedik: a' benne feltaláltató szók' bővésekre nézve pedig, bővebb ez, a' mint annak Erd. kiadójától tudjuk, 's vizsgáltuk is, mind az Adlung nagy Lexiconjánál, mind a' Scheller, Hedrich, Kirschius, Bauer vagy más Német Deák Lexiconoknál, a' mellynek tehát kijövetelét mi is szívesen és örömmel várjuk.